

Lit. izdaja vsakega ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L. 2.—, 6 mesecev L. 12.—, pol leta L. 20.—, celo leto L. 35.—, v iznosnem mesečno L. 650 voč. — Posamezna številka 30 stot. — Oglasi: za 1 mm prostora v širini 1 kolone (72mm): za trgovske in obične oglase 75 stot., za smrtne, zabavne, poslovne, vabila L. 1.20, oglede denarnih zavodov L. 2.— Mali oglasi: 30 stot. za besede, najmanj L. 3.

EDINOST

Uredništvo in upravitelstvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Tel. 11-97. Dopolni naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglas, reklame in denar na upravitelstvo. Rokopisi se ne vračajo. Nežrebirani pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarna „Edinost“ Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 827 Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Perle.

Podrobnosti o strašni povodnji v Trstu in na deželi

Pustošenja vode v spodnji okolici — Prizori iznenadenja in panike v mestu — Prve vesti o velikih poplavih na Krasi in na Goriškem

Kakor smo poročali že včeraj, je zadobila pedsinočnja povodenj kmalu po polnoči tako ogromen obseg, da je bilo dobesedno vse mesto pod vodo, ulice so se spremenile v deroče reke, trgi v prava jezera, povsod ogromne mase motne in blatne vode, ki se je valila z nezadržno silo iz višjih delov mesta proti morju. Dež je bil z neznanom silo, neprenehoma skozi polnih pet ur, od kmalu po 9. do skoro 2½ zjutraj. Vmes je razsajala srdita nevihta, blisk za bliskom je razsvetljeval grozno sliko ter skoro zatemnjeval električno luč, ki na srečo ni odpovedala ves čas groznega neurja, čemur se je gotovo v prvi vrsti zahvaliti, da ni prišlo do večjih nesreč, posebno po stanovanjih, trgovinah in drugih lokalih, v katerih so bili številni prebivalci presenečeni ter potem blokirani do prvih jutranjih ur.

Slika, ki jo je nudil Trst pod udarci pedsinočnjega neurja, se ne da popisati v kratkih besedah, treba je bilo doživeti njene grozote. Najstarejši ljudje, do katerih smo se obrnili z vprašanjem, ali pomnijo kaj podobnega iz svojega življenja, so nam odgovorili, da Trst najbrže še ni videl in čutil nad seboj take hude ure.

Ogromne mase vode iz okoliških hribov
Poplavo tržaških ulic je povzročila predvsem ogromna masa vode, ki je začela drveti že okoli 11. ure z vseh okoliških hribov proti mestu. Neizprosno neurje je zajelo vso deželno dalč na okoli. Ogromne množine vode, ki je neprenehoma lila izpod razjarjenega neba, tudi votla in do tedaj močnejša kraška zemlja ni mogla več požirati, povsod so se napravili deroči hudourniki, ki so se stekali in množili, ter prihrumeli z neodoljivo silo z obronkov bližnjih okoliških hribov proti morju. Vode z Opčin, Skorklje, Grete, Konkone, Kjadina in drugih višin so v kratkih par urah napolnile in preplavile Barkovlje, Rojan, Sv. Ivan, Rocol, Škenjci ter si poiskale pot po mestnih ulicah, katere so se spremenile v prave reke. Voda je ponekod dosegala 40–50 cm, n. pr. v ulici S. Francesco. Tam, kjer se je ustavila, ker ni našla takojšnjega odtoka, se je nabrala od 70 do 100 cm na visoko.

Podrobnosti o povodnji
Najhujše je bil prizadet po neurju Rojan. Radi svoje lege med tremi hribi je postal že takoj v začetku žrtve silnega pritiska, ki je hrumeče naraščal od vseh strani. Mnoge hiše v Rojanu so bile v veliki nevarnosti, da jih voda izkopodje. V več slučajih je moralo priskočiti na pomoč vojaštvo ženijskega oddelka, ki je takoj organiziralo rešilno službo. Prebivalci ogroženih hiš so se zatekli v vojašnico. Voda je udrla dalje tudi v prostore špedicijske tvrde Exner. V poplavljenem hlevu se je nahajalo nad 20 konj, ki so bili vsi v nevarnosti, da se zadavijo. Posrečilo se jih je pravočasno izpustiti na dvorišče, kjer so potem tekali preplašeni tje in sem v vodi do trebuha. En konj se ni mogel rešiti in je krknil. Ravnotako je udrla voda v rojansko oljarno ter odnesla iz skladišča vse sode in drugo orodje, ki se je valilo ob silnem ropotu po ulici proti postaji. Včeraj so ves dan delavci pobirali posodo in jo spravljali zopet v tovarno. Še do včeraj zvečer je voda neprestano, daš v manjših množinah, drla z bližnjih hribov. Ceste so seveda vse razrile in pokvarjene, ponekod so se napravile globoke mlake.

Čez Barkovlje so se ravnotako razlile ogromne mase vode ter pustošile na svojem drvečem pohodu proti morju. Miramarska cesta je bila popolnoma pod vodo. Hudourniki so nanesti toliko materijala, da je potok pri kopalnišču bil kmalu popolnoma zasut in je voda drla po cesti. Več hiš je bilo resno poškodovanih in so jih morali prebivalci zapustiti. Tako je v „Frankloveh“ voda odnesla zid in izpodjedla zemljo, tako da je hiša mizarskega mojstra Ježa v nevarnosti, da se odere. Družina se je zatekla k podjetniku Martellancu. Pri „Markočih“ (hiša št. 171) je ista nevarnost in tudi tu je morala iskati družina zavetišča pri sorodnikih.

Na prosekli cesti je voda odnesla več zidov. Zraven ljudskega vrta v Barkovljah je deroča voda porušila kakih 50 metrov zida in ga odnesla v morje ter uničila vse v bližini. Pri Pahorju je voda vdrla v hlev, kjer sta bila konj in krava. Živčneta sta iskala izhod in pri tem prodrla zid, tako da je mogla voda odtekati, a je vdrla skozi luknjo v kuhinjo sosedove hiše.

O sličnih prizorih nevarnosti in pa-

like nam poročajo tudi iz drugih krajev spodnje okolice. Smrtnih slučajev k sreči ni bilo — razen enega, ki se je dogodil v ul. Farneto pod zemljiščem Caccia. Okoli polnoči ob največjem nallivu sta se vračala dva malo vinjena delavca na Kjadin. Ko sta bila pod nasipnim zidom omenjenega posestva, se je zid nenadoma udrl in z njim par dreves, ki sta padli na električno žico, katere oskrbuje Kjadin s razsvetljavo, ter jo potegnili s seboj. Žica je padla na enega izmed onih dveh ter ga na mestu ubila. Na lice mesta je prišla rešilna postaja, a nato sodna komisija, naker je bil nesrečnik pobran nekaj po 3. uri s ceste ter odpeljan v mrtvašnico. To je 30-letni slikar Peter Zbona z Vrdele-Frnedu št. 1269. Ulica je bila zastražena, dokler se ni prokinila struja. Včeraj je bila napeljava zopet popravljena.

V mestu
Najbolj iznenadeno in preplašeno po nepričakovanem obsegu neurja je bilo prebivalstvo notranjega dela mesta. Kakor smo že naglasili, se poplava ni pojavila takoj, temveč šele po 10½. Radi tega so se prebivalci mirno vdajali svojemu večernemu odmoru in zabavi po lokalih, kinih in gledališčih. Še le ko se je po ulicah razgrnila šumeča masa deroče vode, so se začeli meščani zavestno položati. Kdor je bil na ulici, je našel zaprto pot, ni mogel domov, temveč se je moral zopet zateči ali v kavarno, gostilno ali zopet v gledališče in kino. Vsi lokalni so se mahoma spremenili v zatočišča, tudi mnogi vratarji so odprli vrata hiš ter nudili ljudem zavetje.

Okoli 11. zvečer Trst ni več imel ulic, bile so same šumeče reke. Blatna voda je naraščala in postajala bolj in bolj grozeča. Posebno deroče so bile ulice, ki vodijo od sv. Justa na korzo V. E. III. in na drugo stran v staro mesto in k morju, dalje korzo, ul. Rossetti, Ginnastorja, XX. Settembre (Akvedot), Cesare Battisti, ul. S. Francesco (kjer se nahaja naša tiskarna), ul. Giulia, ul. Coroneo, ul. Mazzini, Carducci in ulica Roma. Naraščanje vode je pospeševalo tudi dejstvo, da so podzemni kanali bili polni še od nedeljskega naliva in da kmalu niso mogli požirati ogromne količine vode, ki je stalno naraščala. Na več krajih — tako v ul. Battisti, Carducci in v ul. S. Cilino blizu Sv. Ivana in posebno v ul. Roma so kanali počili ter potem bruhali vodo v visokih metih, množče tako poplavo po ulicah.

Skoro povsod po omenjenih ulicah je voda vdrla v trgovine in skladišča ter javne lokale. Tako v ul. Carducci v kavarno Roma, kamor so morali prihiteti na pomoč gasilci ter izpraznili prostore. Isto se je zgodilo z gostilno „Alle Viole“ in isti ulici, v restavraciji „Alla Fortuna“ na vogalu ul. S. Francesco, v trgovini Fonda v ul. Coroneo, kjer je bilo skladišče sladkornja. Voda, ki je udrla v skladišče, je segala tu pol metra na visoko. Istotako je voda udrla v razne javne lokale, kjer se je vršila ponekod prava borba proti njej z vsem razpoložljivim orodjem. Pod vtisom povodnji je prišlo več ljudem slabo, posebno pa ženskam. Večji — a ne smrtni — nezgodi sta se dogodili le dve, in sicer v kavarni Fabria, kamor se je rešil neki gospod in je padel v nezvest, tako da so ga morali prepeljati v bolnišnico. 75-letni vratar hiše št. 2 v ul. Geppa Josip Vidotto je stopil na dvorišče, da vidi stanje vode. V istem hipu pa je počil kanal in vratarja je zasula voda, ki je nenadoma izbruhnila. Rešili so ga drugi ljudje, ki so tudi poklicali rešilno postajo. Vidotto je bil prepeljan v bolnišnico. Mnogo je trpela od vode tudi kavarna „Miramar“.

Voda je vdrla tudi v kasarno Oberdan. Vojaštvo je bilo takoj alarmirano ter je začelo spravljati opremo na varno. Na dvorišču je bila voda skoro 1 m na visoko. Voda je vdrla istotako v skladišče št. 2 in 4 v prosti luki ter napravila mnogo škodo.

Pri Sv. Jakobu je drla glavna sila vode po ul. Industria. Tu je vdrla v mnoge trgovine in prilična stanovanja. Ponekod je nanela v hiše na cele zvoze blata in gruša.

Včeraj zjutraj
Poročali smo že včeraj, da je neurje prenehalo okoli 2½ zjutraj. Tedaj so se začele ulice naglo prazniti. Nov nalliv se je usul okoli 7. ure zjutraj, a je kmalu prenehal. V jutranjih urah so bile ulice proste vode. Le po ulici Battisti se je valil ob kraju močan blaten potok še do 11. ure, ko je tudi tu prenehala voda. Povsod po ulicah so bili nagromadeni veliki kupi peska, zemlje in gruša, ki jih je nanela voda. Ulice

same so mnogo trpele, posebno na onih mestih, kjer so kanali. Tam je povsod tlak privzignjen, oziroma popolnoma odprti in bodo potrebne temeljite poprave. Tramvaj je začel deloma voziti okoli poldne. Dobro so se izkazale one ceste, ki so asfaltirane. Kljub silni vodi niso skoro nič trpele, medtem ko so druge zelo razrile.

Včeraj je le malo deževalo. Po neurju pa je pritiskalna močna mrzla burja, pomešana tu pa tam s prehodnim dežjem.

Vesti o poplavih na deželi

Veliko škodo je napravilo neurje seveda tudi po vsej tržaški okolici. Voda je podrla zidove, razrila vrtove in nasade, poškodovala mnogo drevev in odnesla zemljo. Škoda je velikanska.

Istotako žalostne vesti prihajajo z bližnjega Krasa, da je iz Istre in Goriške.

Sežana je bila zelo hudo prizadeta. Naval vode je bil tolik, da se je porušil občinski vodnjak. Ljudje so bili alarmirani in preplašeni. Nihče ni spal. Dve hiši v Sežani — in sicer posestnikov Škrinjarja in Krta — sta se podrli. Voda je izpodjedla zidove in družine so morale v naglici zapustiti stanovanje ter iskati zatočišča pri sosedih. Na cesti Sežana-Opčine je strela porušila skoro vse brzojavne droge ter potrgala

Silne poplave v Sloveniji

Ljubljanska predmestja pod vodo — Voda odnesla mlino in mostove — Poročila o katastrofi v Škofji Loki in v Medvodah

LJUBLJANA, 28. (Izv.) V nedeljo popoldne je pričel padati gost dež, ki je trajal vso noč in ki tudi v ponedeljek popoldne ni ponehal. Včeraj so pričele prihajati v Ljubljano vesti, da so potoki v okolici silni narasli in da se je bati hudih poplav. Ker je dež neprestano lil, je v nekaterih predmestjih voda iz potokov kmalu prestopila bregove in prodrla v kleti. Poplave so pričele kmalu zavzemati vedno bolj vznemirjajoč obseg. Najbolj prizadeto predmestje je Vič. Potok Gradašica je radi neprestanih nallivov tako narasel, da kaj takega niti najstarejši ljudje ne pomnijo. Voda je poplavila vso Rožno dolino. Okrog 5.30 zvečer je segala voda do mitnice na Tržaški cesti pri tobačni tovarni. Vse hiše so tam pod vodo. Ljudje iz Rožne doline zvečer niso mogli domov, ker je voda tam segala do pasu. Pred občinskim uradom na Viču je voda narasla na 1 m. Voda je odnesla oziroma poškodovala mnogo mostov in tudi dosti živine je poginilo. Pred Sokolskim domom sta se utopila dva konja. Pri izlivu Gradašice v Ljubljano je voda porušila lez.

Ljubljansko poklicno in prostovoljno gasilsko društvo sta bila včeraj ves dan na delu. Reševalna akcija pa je bila zelo težka. Na več krajih na Viču in v Trnovem so avtomobili gasilskega društva, ki so hiteli na pomoč, običali v blatu in v vodi, ter so jih le s težavo rešili, da jih ni voda popolnoma poškodovala. Gasilci so rešili mnogo ljudi, ki so se bili zatekli na strehe, da ubežijo pogubi.

Tudi iz okolice prihajajo vznemirljiva poročila o hudih poplavih. V Škofji Loki je voda porušila več hiš in Poljansica je odnesla več mostov. Vse telefonske zveze so pretrgane. Tovarna papirja v Goricih je popolnoma pod vodo.

Izmed Medvod poročajo, da je Sora okoli 3. popoldne pričela radi silnih nallivov strašno naraščati. V desetih minutah je narasla za 2 metra. Tekom ene ure je bila tovarna papirja do prvega nadstropja pod vodo. Delavci so se rešili preko streh. Voda je odplavila kakih 1000 kubičnih metrov lesa in več vagonov papirja.

ŠKOFJA LOKA, 28. (Izv.) Poljansica je včeraj popoldne pri Škofji Loki silno narasla in voda je poplavila vso okolico. Kakih 12 hiš se je zrušilo. Voda je odnesla skoro vse mlino, mostove in brvi. Na nekaterih mestih je narasla za 5 do 7 metrov. Škoda je ogromna. Na lice mesta je prišel tudi okrajni glavar iz Kranja. Silni nallivi trajajo dalje in ljudje se bojijo najhujšega.

LJUBLJANA, 28. (Izv.) Včeraj je na desnem bregu Gradašice počila zemlja in utrgal se je velik plaz. Voda je odnesla drogeve električne napeljave, tako da je vse predmestje Trnovo ostalo brez luči. Pa tudi vode je zmanjkalo, ker so poplave poškodovale vodno napeljavo. Glavni most čez Gradašico se je pričel rušiti. Vsa obširna ravan med Vičem, Tržaško cesto, Trnovim in Gmajno je poplavljen.

Voda je zahtevala tudi nekaj človeških žrtv. Na Tržaški cesti se je prevrnil voz, na katerem so sedeli trije možje. Eden izmed njih je utonil. Po Gradaščici so videli ljudje včeraj plavati truplo nekega mladega dečka.

MEDVODE, 28. (Izv.) Tekom današnjega dopoldneva se je poplava izpremenila v silno katastrofo. Voda je odnesla glavni most. Vodne mase trgajo svet ob Savi nad 200 metrov daleč.

Kice. Doline so povsod polne vode. Ceste so zelo pokvarjene.

V Štorjah je zadavila povodenj posestniku Francu Marcu 14 prašičev. Voda je vdrla v hlev, kjer so se nahajale živali. Klet hiše Franca Možeta se je napolnila vode. Voda je bila že dvignila pod kuhinje in je grozila že gospodarju gotova smrt, ko so sosedji udrlili vrata ter ga še pravočasno izvlekli iz vode.

Velike povodnji so bile tudi v Furlaniji, v soški in vipavski dolini ter v goriški okolici.

Vipava je na vsem svojem toku močno narasla ter se na več mestih razlila. Prišla so nam prva kratka poročila o poplavih v Biljah, Mirnu, dalje v Renčah. Tudi v ostali goriški okolici je napravila voda mnogo škode.

V Gorah sta močno narasli Soča in Idrija. Idrija se je razlila ter napravila mnogo škode na lesu, polju in pridelkih, ki so uničeni. Poplava je bila posebno grozeča pri Bači, kjer se je voda razlila čez vse polje ter je nastalo velikansko jezero. Več mostov in žag je bilo porušenih. V Idriji je voda poplavila tamkašnji rudnik živega srebra.

Manjkajo nam še podrobnosti iz omenjenih krajev. Iz Istre ni slišati o večjih nesrečah in škodah.

ŠKOFJA LOKA, 28. (Izv.) Voda je okoli polnoči dosegla kulminacijo, na kar se je pozneje znižala skoro za 1 m. Ker je pa spet pričel liti dež, je voda spet pričela naraščati. Desni Poljanske Sore je popolnoma odrezan od ostalega sveta. Iz zgornje Poljanske doline ni mogoče dobiti nikakih poročil. En kilometer od Škofje Loke je cesta popolnoma poplavljen in je vsak promet izključen.

Hulmov Gradec je tudi popolnoma odrezan od sveta in ni mogoče dobiti nikakih poročil. Edino poročilo iz tega kraja je dobila včeraj poštna direkcija v Ljubljani. Poročilo pravi: „Strašna katastrofa“, drugih vesti pa ni bilo mogoče še dobiti.

Seja jugosl. ministrskega sveta

Zemski ostanki vojvode Putnika bodo prenešeni v domovino

BEOGRAD, 28. (Izv.) Danes dopoldne se je vršila seja ministrskega sveta, na kateri so ministri razpravljali o sprejemu čehoslovških parlamentarcev, ki bodo prispeli 3. oktobra v Beograd. Za tem je poljedelski minister Pucelj podal podrobno poročilo o razmerah v Vojvodini. Odobren je bil kredit 3 in pol milijonov dinarjev za vzpostavitev porušanih javnih naprav in za pomoč prebivalstvu v Baranji in v ostalem delu Vojvodine. Ministrski svet je razpravljati tudi o nekaterih drugih vprašanjih, ki se tičejo delniške družbe za radio v Zagrebu in o načrtu za položitev kablja v državi. Po poročilu ministrstva za vere je bilo sklenjeno, da se 31. oktobra prenesejo v domovino zemski ostanki vojvode Putnika, Nikolića, Novakovića in drugih narodnih junakov, štirinajst po številu. Pokopani bodo v Beogradu v posebni grobnici. Poljedelski minister Pucelj je odredil, da se nakaže za prvo pomoč poplavljenem v Sloveniji 120.000 dinarjev.

Slavenska Banka

Pomirljiva izjava ministra Krajača

ZAGREB, 28. (Izv.) Minister za trgovino in industrijo dr. Krajač je včeraj prispel v Zagreb, da se na lice mesta prepriča o težavnem položaju, v katerem se nahaja Slavenska banka.

Novinarjem, ki so ga vprašali za pojasnila, je dr. Krajač podal naslednjo izjavo: „Slavenska banka je velik zavod s 100-milijonsko delniško glavnico in z milijonskimi vlogami. Tu je na vsak način treba preprečiti propad. Predvsem je pa vredno, da se zaščitijo interesi vlagateljev in drugih upnikov. Danes sem govoril s predstavniki Slavenske banke dr. Jurajem Tomčičem in dr. Brankom Arko; podala sta mi poročilo o stanju banke. Posetil sem tudi predsednika HSS g. St. Radića, ki mi je obljubil svojo podporo in svrhu zaščite interesov vlagateljev, ko sem mu obrazložil težavni položaj, v katerem se Slavenska banka sedaj nahaja. Storili bomo vse, da opasnost mine s čim manjšimi izgubami in da se prepreči propad tega denarnega zavoda. Vznemirjati se torej ni treba.“

Postopna redukcija ministrstev v Jugoslaviji

BEOGRAD, 28. Ker je sigurno, da se Pašić še cel mesec ne bo mogel vrniti v Beograd in ker je vedno bolj dvomljivo, če se bo njegovo zdravje sploh še kdaj tako popravilo, da bi mogel aktivno posesti v politično življenje, se je položaj g. Uzunovića znatno okrepil. Radi tega se pričakuje, da

bo g. Uzunović mogel izvesti rekonstrukcijo vlade v smislu novega zakona v centralni upravi. Po tem zakonu nameravana redukcija ministrstev od 18 na 12, oziroma 11, se ne bi izvršila nakrat, temveč postopoma.

Ker se je utrdil položaj g. Uzunovića, so tudi nekoliko prenehale kombinacije o novi vladi. Jasno je, da pred sestankom skupštine ne pride do nobenih izprememb, zlasti pa še z ozirom na prihod čehoslovških parlamentarcev.

St. Radić v Zagrebu.

ZAGREB, 27. Sinoči okrog 9. je prispel v Zagreb z ljubljanskim brzim vlakom St. Radić skupno z dr. Krnjevićem iz Zeneve. Oba delegata sta potovala preko Curiha in Avstrije. V Jesenicah na Gorenjskem jima je prišel naproti državni podtajnik inž. Avgust Košutić. V Ljubljani je vstopil v voz minister za kmetijstvo in vode Iv. Pucelj. St. Radić je poslušal njihove referate o notranjih političnih prilikah in o gospodarskem programu vlade. Obenem se je Radić razgovarjal o prihodnjih skupščinah Hrvatske seljačke stranke v Sloveniji in Dalmaciji.

Zdravje Ljube Jovanovića se zboljšalo.

BEOGRAD, 28. Zdravje Ljube Jovanovića se je znatno popravilo in je Ljuba Jovanović že pričel sprejemati obiske. Na njegovo zahtevo je prišel k njemu kot prvi bivši minister Vukičević, njegov najboljši intimen prijatelj. Upajo, da bo Ljuba Jovanović popolnoma okreval.

Strašno neurje na salentinskem polotoku

Ves pridelek uničen — Deset milijonov škodo

BRINDISI, 28. Na salentinskem polotoku je danes divjala strašna nevihta. Radi močnih nallivov je voda v par urah narasla en meter ter poplavila v okraju San Pietro Vernotico vse vase in polja. Prestrašeni prebivalci so si rešili življenje s tem, da so zbežali na strehe poslopij. Ves pridelek je bil uničen. Padala je tudi debela toča skoraj tri ure. Krajevne oblasti so zaprosile prjojavnim potom pomoč v mestu Lecce in Brindisi.

V prizadete kraje so odhiteli rešilni oddelki. Na poljih povzročena škoda znaša okoli deset milijonov lir. V okolici Brindisija je bil uničen ves oljčni in vinski pridelek. Prefekt je obvestil notranjega ministra o nesreči ter ga je zaprosil podporo za poplavljenice.

Kralj v Lucci

LUCCA, 28. V spremstvu pobočnika generala Cittadinija je prispel semkaj iz San Rossoreja Nj. Vel. kralj. Ogledal si je vzorčni sejm. Kralja so sprejeli prefekt, mestni župan in zastopniki drugih oblasti. Po ogledu razstave se je kralj povrnil v San Rossore.

Mussolini prevzame poveljstvo fašistovske milice — Sprejemi v palači Chigi

RIM, 28. V političnih krogih vlada veliko zanimanje za veliki fašistovski svet, ki se sestane 7. oktobra v palači Chigi.

Medtem pa se v palači Chigi nadaljuje delo z vso vnemo. On Mussolini je sprejel danes ob 10. dopoldne sovjetskega poslanika Platona Kerengcva ter je imel z njim daljši pogovor. Nato je on Mussolini sprejel ogrskega nacionalističnega poslanca Ivana Boggića, ki je prispel v Italijo, da izroči fašistovskemu vodji pozdrave ogrskih nacionalistov. Poslanec Boggić je velik prijatelj Italije ter širi na Ogrskem italofilsko propagando. Mussolini je s njim delj časa razpravljajal o političnem položaju ter o delovanju desničarskih strank na Ogrskem.

„Il Resto del Carlino“ piše, da bo on Mussolini v kratkem prevzel vrhovno poveljstvo fašistovske milice. Tej oboroženi organizaciji je do sedaj poveljeval general princ Gonzaga.

Mussolini se sestane s Chamberlainom v začetku oktobra

PARIZ, 28. „Petit Parisien“ poroča iz Rima sledeče: Mussolini in Chamberlain se najbrž sestane v začetku oktobra v kakem italijanskem pristanišču. Italijanski diplomatski krogi zagotavljajo, da ta sestanek ni v nikakih zvezi z razgovori, ki sta jih imela Briand in Stresemann v Thoiryju. Mussolini in Chamberlain bosta izmenjala svoje misli glede abesinskega in tangerskega vprašanja kakor tudi glede posledic, ki jih bo imel vstop Nemčije v Družbo narodov.

Organizacija nadzorovalne službe ob državnih mejah

RIM, 28. Novi policijski načelnik gr. uff. Becchini pripravlja načrt za organizacijo policijske službe ob državnih mejah.

On. Cantalupo ne izstopi iz vlade

RIM, 27. Nekateri listi so objavili vest, da državni podtajnik za kolonije on. Cantalupo izstopi iz vlade ter da prevzame vodstvo neapeljskega dnevnika „Il Mattino“. „Tribuna“ doznava iz uradnega vira, da je gornavedena vest brez vsake podlage.

Komunistični poslanec Lazzari

aretiran na italijansko-švicarski meji.
Bil je nato izpuščen na svobodo

VARESE, 28. V bližini italijansko-švicarske meje pri Brusimianu so policijski agenti aretirali komunističnega poslanca Konstantina Lazzarija. Pri njem so našli nekatere revolucionarne spise. Poslanec Lazzari je bil izpuščen, ker je dokazal, da ni nameraval prekrčiti državne meje ter da je obiskal svojega brata, ki biva v neki obmejni vasi.

Aretacije fašistov v Rimu

ker so ob priliki obhoda «Ballile» izvali incidente

RIM, 28. «Tribuna» piše: Ob priliki obhoda nekaterih oddelkov fašistovskega podmladka «Ballile» so iz stranke izključeni fašisti povzročili incidente. Raditega je policija aretirala danes okoli 30 fašistov, da dožene krivce nemirov.

Otvoritev kongresa za moralno vzgojo

RIM, 28. Danes je bil tukaj odprt četrti mednarodni kongres za moralno vzgojo. Prisotni so bili državni podtajnik on. Panunzio, sen. Zuppelli, senator Scialoja in drugi. V imenu Rima je pozdravil kongresiste podguverner Vasselli. Za njim je govoril v imenu častnega odbora sen. Scialoja. On. Bodrero je kot zastopnik prosvetnega ministrstva poročal o zakonodajnem delu vlade v zadnjih letih v svrhu povzdige moralne vzgoje.

Delo francoske vlade

za omejitev uvoza

PARIZ, 28. Sinoči se je sestala k seji medministrska komisija za proizvodnjo. Seji je predsedoval Saraut. Komisija je sprejela celotno predlogov, ki jih bo predložila ministrskemu svetu.

Ti predlogi komisije se nanašajo predvsem na zvišanje poljedelske produkcije, predvsem pa na zvišanje in izboljšanje žitnega pridelka. Komisija je ugotovila, da uvažanje Francija iz tujine, poleg premoga in tekstilnega blaga (volne, svile, bombaževine), največ žita, za katero izda vsako leto dve milijardi. Prizadeji ministri morajo radi tega skrbeti predvsem za zvišanje žitne produkcije.

Komisija bo skušala izdelati tudi načrt za omejitev uvoza drugih prvin, ki so neobhodno potrebne domači industriji. Tako se bo skušalo nadomestiti petrolej deloma z alkoholom, konsum premoga pa se bo omejil z bolj sistematičnim izrabljanjem vodnih sil.

Zakaj je Herriot vstopil v Poincaréjev kabinet

LION, 28. Na nekem zborovanju socializma lionskega okrožja je Herriot odgovoril na očitjanja, ki so mu jih delali socialisti radi tega, ker je vstopil v koncentrijsko vlado, ki hoče uveljaviti finančni program, katerega je Herriot prej zmerom pobijal.

Herriot je naglašal, da ni bilo mogoče uveljaviti onih načel, ki si jih je bil postavil kartel; radi tega je storil samo svojo dolžnost, ko je vstopil v vlado, ki hoče rešiti državo iz obupnega finančnega položaja. Herriot je izjavil, da bo ostal na svojem mestu, ter da je zmerom pripravljen stopiti pred republikanske volilce, ki bodo znali pravilno presojati njegove korake.

Položaj na Poljskem

VARSAVA, 28. Listi naznanjajo, da se bo tretja Bartlova vlada predstavila sejmu še tekom tega tedna.

V svoji izjavi bo min. predsednik povedal, da se v sestavi kabineta ni izvršila nikakoli izprememba, kar znači, da se vsa vlada strinja z notranjim ministrom Młodzanskim in prosvetnim ministrom Snojkovskim, katerega je pretekli petek sejm izglasoval nezaupnico.

Listi pravijo, da bo sejm razpuščen, če ne bo hotel dati zaupnice obema imenovanima ministroma, kajti v takem slučaju bi prišlo do spora med sejmom in celokupno vlado. V političnih krogih pa menijo, da se to ne bo zgodilo in da bo sejm odnehal. Vlada kriza ni napravila na prebivalstvo posebnega vtisa. Večina poslancev je še na počitnicah.

Belgijski kralj v Parizu.

PARIZ, 28. Belgijski kralj je včeraj popoldne obiskal v Elisejski palači predsednika francoske republike Doumerguea. Državna načelnika sta se nekaj časa razgovarjala. Ob 17. se je Doumergue v spremstvu generala Massana podal v hotel, kjer je belgijski kralj nastanjen, ter mu je tako povrnil obisk.

Argentinijski bo vstopila spet v Družbo narodov

ZENEVA, 28. Ob zaključku letošnjega zasedanja Družbe narodov je dospelo sporočilo iz Argentine, da se je argentinski parlament izjavil za zopeten vstop Argentine v Družbo narodov.

Bolgarska in Mala antanta.

SOFIJA, 28. Finančni minister Molov se je povrnil iz Zeneve, kjer je bil podpisal protokol, ki se nanaša na posojilo za sistematizacijo bolgarskih ubežnikov. Zastopnikom tiska je minister Molov izjavil, da se je mednarodni položaj Bolgarske mnogo izboljšal in da je to v znatni meri pripomoglo do razčiščenja nesporazumljenj na Balkanu. Naglašal je tudi, da se odnosi med Bolgarsko in Malo antanto vidno boljajo, kajti države Male antante saupajo sedaj v politiko bolgarske vlade.

Nov predsednik v republiki Guatemala.

GUATEMALA, 28. Pogreb generala Orellana se je izvršil na zelo svečan način. Novi predsednik republike Chacon je potrdil vse ministre sedanje vlade.

Nesreča na vojaškem letališču v Novem Sadu

NOVI SAD, 28. Poročnik Korenko je danes hotel izvršiti poskusni polet z nekim letalom tipa Brandenburg z motorjem od 180 konjskih sil. Letalo pa se je nenadoma nagnilo na stran in padlo na tla. Poročnik je bil takoj mrtev. Ista usoda je doletela vojaka, ki je sedel pri motorju.

Na Albanakem ni nemirov.

TIRANA, 28. Tiakovni urad albanske vlade javlja: Nekateri inozemski listi so prinesli te dni vest, da je na severnem Albanskem izbruhnila vstaja in da je bil v Draču aretiran neki študent, ki je nosil pri

sebi dve bombi. Ti listi so tudi pisali, da so albanske oblasti dobile kompromitirujoča pisma raznih višjih funkcionarjev. Vse te vesti so izmišljene, kajti nihče ni bil aretiran v Draču in so torej vesti o atentatu neutemeljene. Sploh pa vlada po vsem Albanakem najlepši mir in red.

Nov most se porušil v Nemčiji.

BERLIN, 28. V nedeljo ob 10. zjutraj se je porušil nov velik most s tremi oboki, ki je bil narejen čez reko Oder v Nemčiji. Most je bil šele prejšnjo nedeljo ob priložnosti raznih političnih osebnosti na svečan način predan prometu. Pri tej porušitvi sta dva delavca, ki sta izvrševala zadnja dela na mostu, padla v reko in utonila.

Verjan. Kojsko, Opatjeselo, Brestovica, Selo, Ljupca, Vojska, Berje.

b) V istrski pokrajini: v koprskem okrožju: Roč in Slum; v pazinskem okrožju vse; v volosko-opatijskem okrožju vse; v lošinskem okrožju vse.

c) V tržaški pokrajini: vse občine, v postojnskem okrožju, razen tega sledeče občine: Avber, Kopriva, Lokve, Dutovlje, Naklo, Povir, Rodik, Stjak, Skopo, Storje, Tomaj.

V zadrski pokrajini so prizadete vse naselbine razen Zadra samega.

Društvene vesti

— Šola «Glasbene Matice». Vpisovanje v šolo «Glasbene Matice» se vrši še danes ob 16. do 19. ure via Tora bianca št. 39, I. nadst. (levo). — Vodstvo.

— M. D. «Magdalena». Danes ob 8.30 zvečer sportni sestanek. — Vodja.

Iz tržaškega življenja

Prerok.

Sinoči okoli 8. ure se je nenadoma pojavil v ulici Roma neki še precej lepo obločen mož, se lepo vsedel v blato, ki je še ostalo od velikega naliva, in začel prerokovati razne čudne reči. Tako je povedal med drugim, da je on prav sam sezidal — Trst. Če mu bodo vsi meščani brez izjeme zvesti in podložni, jim ob vsaki priliki iz srca rad pomagal. Če se mu bo pa le eden zoperstavil, tedaj ne bo gorje njemu samemu, temveč celokupnemu prebivalstvu. Razume se, da se je kmalu nabralo okoli čudnega moža vse polno radovednih ljudi. Eni so se smejali njegovim čenčam, drugi bolj resni so pa zmalaj z glavjo in ga obžalovali. In res je bil mož obžalovanja vreden, kajti, kot se je lahko že ob prvem hipu sklepalo, je šlo za nesrečnega človeka, kateremu se je zmešal um. Prepeljali so ga v mestno bolnišnico, kjer so ga spoznali za 50-letnega Ivana L., stanujočega v ul. Rigutti.

Samomor ali nesreča.

Včeraj zjutraj okoli 10. ure so prepeljali v težkem stanju v mestno bolnišnico 50-letnega knjigoveza Gilberta Cervinskega. Imel je rebra polomljena ter razne druge poškodbe. Kot se je izvedelo, so videle nekatere osebe, kako je stal knjigovez na oknu svojega stanovanja v četrtem nadstropju hiše št. 24 v ul. Mazzini. Kaj je delal v tem nevarnem položaju, ni znano. Eni so pravili, da je poveljal šipe, drugi so pa zopet trdili, da so ga videli na lastne oči, kako se je pripravljati, da skoči na ulico. Dejstvo je le, da je knjigovez nenadoma padel s te višine na spodaj ležeča dvorišča ter se pobil, kot smo že zgoraj omenili. V bolnišnici so ga takoj operirali, a brez uspeha. Umrl je kmalu potem.

Priporočljiv uslužbenec.

Jakob Pollack, lastnik bara na trgu Goldoni, je imel to lepo priliko, da je zaletil lastnega uslužbenca Franca Beseka, ko je ta hotel spraviti na varno par steklenice likerjev. Radi te pregrehe, če bi bila prva, bi mu bil gospodar morda prizanesel, ker pa mu je dan za dnem inginjala kaka steklenica, je storil zadnji konec s tem, da je naznanil nepoštenega uslužbenca policiji.

Nesrečni padec s tramvaja.

Brivec Herman Causlerich, star 27 let, stanujoč v ul. Ponders št. 7, je hotel včeraj vstopiti v tramvaj, ko je bil ta še v polnem teku. Nesreča je hotela, da ni utegnil doseči z nogo stopnice, in je tako padel vzrak in se hudo pobil. Prepeljali so ga na rešilno postajo, kjer so mu dali prvo pomoč. Ako ne nastopijo kakšne komplikacije, bo okrevljal v 15 dneh.

Tatevi v stanovanju.

Včeraj pri belem dnevu, ko ni bilo nikogar doma, so vdrl neznanji silkovci v stanovanje zasebnice Marije Paganelli v ul. Cavana ter pobrali razno perilo v vrednosti nad 500 lir. Paganelli je šla na policijo in naznanila, kaj se ji je zgodilo.

Nesreča v ladjedelnici.

Včeraj popoldne sta kovala med drugimi delavci v ladjedelnici v Tržicu tudi ko-

vača Henrik Chiminut, star 26 let, iz Previsa, in 20-letni Fran Derleso. Pri tem je pa odletelo kladivo s toporišča in priletelo Chiminutu naravnost v čelo. Prepeljali so ga v tukajšnje mestno bolnišnico, kjer so mu dali prvo pomoč.

Tržaško sodišče

Zastrupljenje s cijanovim plinom

Včeraj se je pred tukajšnjim sodiščem obravnaval slučaj zastrupljenja kapetana Astengo s cijanovim plinom, katerega je trdila D'Osma rabila pri razkuževanju kuhinje Palace-Hotela «Savola». Na zahtevni klopi sedijo g. kom. Gazzetti, gospodar hotela D'Osma, imetelj trdnice, Armand Belai, uslužbenec trdnice, in njegov tovariš Josip Linhart.

Comm. Gazzetti zavrača krivdo, ki bi imela pasti nanj, s tem da dokaže, da ga tiste dni sploh ni bilo v Trstu in da ga je tiste dni nadomestoval cav. Fava. Za comm. Gazzettijem je zaslišal D'Osma, ki izključuje vsako možnost zastrupljenja s cijanom, kajti znano je, da cijan umori takoj, ali pa sploh ne pusti zastrupljenca nikakih posledic, dočim je kapetan Astengo umrl približno dve uri potem, ko so ga našli v sobi, in pet ur po procesu razkuževanja. Izjavlja, da se je kuhinja zadelala z vsemi sredstvi in da ista ni puščala nikjer plina, kar je on sam tekom procesa večkrat poizkusil na več kemičnih načinov.

Predsednik sodišča Marinaz stavi nebroj vprašanj na obtožence, da čim bolj razčisti kočljiv slučaj. Obtoženci so vsi naglašali, da plin ni mogel uhajati iz kuhinje in da je izključeno, da bi bil kapitan Astengo žrtev plina, s katerim so razkuževali.

Zaslišanje Belaija ne doprineše nič novega in tudi Linhart ne pomore s svojimi izpovedbami.

Zaslišanje je tudi dr. Pepeu, bivši načelnik tržaškega razkuževalnega zavoda in šef občinskega higijsnega urada. Izjavlja, da on ni dal dovoljenja za čiščenje, da pa je hotel — obveščen — pregle dati kuhinjo, da zadosti želji D'Osma. To se ni dogodilo, ker se on in D'Osma nista našla ob določenih uri na določenem mestu.

Kot tožeča stranka na včerajšnji razpravi je bil zaslišan Enej Migliora, težak hotela Savoia, ki je tisti dan baje bil tudi žrtev zastrupljenja s cijanom, toda je imel nekoliko več sreče kot kapitan Astengo. On je bil dan D'Osma na razpolago v svrhu straženja poslopja med razkuževalnim delom.

Zadnji je bil zaslišan kav. Fava, ki opisuje zelo neugodno delovanje celega aparata tisto noč. Pripisuje celo nekako tehnično izvedenost, kar izzove incidente med brambo in državnim pravdnikom, tem bolj, ker so izpovedbe kav. Fava v marsikateri točki precej čudne, v precejšnjem nasprotju z izpovedbami obtožencev.

Predsednik preita na to izpovedbe izvedencev glede smrti kapetana Astengo in zastrupljenja Migliorja.

Toda bramba se s tem ne zadovolji — odv. Jona pripisuje praktični izvedenosti obtožencev precejšnjo važnost in zahteva citiranja še drugih prič. T. j. zdravnik Fabbricci, sodnih izvedencev in zdravnikov dr. Pavja in Sabatini.

Njegove zahteve podprejo v obširnejših govorih odv. Padova, odvetnik Poillucci in naposed odv. Bomba.

Sodišče je razpravo preneslo.

Razne zanimivosti

Ena iz Moskve.

Star mužik je klečal pred podobo Svete Iverske. Mimo pride eden glavnih komunističnih voditeljev:

«Ti moliš, starček?»
«Da, oče, molim!»
«No, moliš za nas, se razume?»
«Da, oče, molim za vas.»
«Ah! Glej, kaj je ta tvoja vera! Sedaj moliš za nas ravno tako kot si v starih časih molil za carja. No, pa si sploh dosegel kaj s svojo molitvijo?»
«Da! Pobili so ga!»

DAROV

N. N. daruje za Politično društvo L. 20.

Naročalte in širite

«EDINOST»

TRGOVINA
„FERRAMENTA MADILE“

družba z o. z.

TRST, Via Carducci 22 (vogal Via Chiozza)

Velika izbira železnin in drugih kovin

Specijaliteta: Potrebščine za obrtnike in rokodelce. Orodje za

poljedelce. Ključavnice za vrata, okna, pohištvo i. t. d.

nastjo so jih spravili na dan. Pencroff se

je na lastne oči uveril, da se ni Speedy potopil zaradi eksplozije. Tisti del trupa, v katerem je bila smodnilnica, je bil najmanj poškodovan.

«To je vse res! je rekel trmasti mornar, toda v prelivu ni akal.»

— No torej, kako se je pa vse to zgodilo? je vprašal Harbert.

— Jaz ne vem, je odvrnil Pencroff, gošpod Cir tudi ne in nihče ne bo nikoli zvedel!

Med tem raziskovanjem je prešlo nekaj ur in že se začelo morje naraščati. Da bi morje odplavilo trup ladje, ni bilo misliti, ker je tako trdno na dnu tičal, kakor bi bil zasidran.

Mirno so mogli počakati prihodnje oseke in vzeti še ostalo. Ladja sama je bila tako razdejana, da so se morali podvzati spraviti na varno razvaline trupa, ker bi jih sicer gibanje se pesek na dnu prelivu porinilo.

Bilo je ob petih zvečer in trudopolni dan se je končal. Večerja je vsem izborna teknila. Dasi so bili vsi utrujeni, si vendar niso mogli kaj, da ne bi preiskali skrinj in omar, ki so jih iskrali z Speedyja.

BORZNA POROČILA

Trst, 28. septembra 1926.

Amsterdam 1030, Belgija 69, Francija 73, London 126.50, Newyork 26.10, Spanja 380, Svica 505, Atene 30, Berlin 615, Bukarešt 13, Praga 77.50, Ogrska 0.0365, Dunaj 370, Zagreb 46.25.

Uradna cena zlata (27. IX.) 523.73.

Vojnoškodninske obveznice 65.50.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. (1460)

KROJAŠKI pomočnik, z diplomom, dobro izučen, išče službe. Naslov pove upravnistvo. (1500)

ABSOLVENTKA mariborske trgovske šole, vešč slovenskega, srbohrvatskega, italijanskega in z dostno nemškega jezika, stenografije in stroje pijače na primerne službe. Ponudbe pod «Absolventka» na upravnistvo «Edinosti». (1504)

HISNA, večša šivanja in vseh hišnih d. g. išče službe. Naslov pri upravnistvu. (1507)

GLYKOL je pravi dobrotnik vseh onih ki trpijo na živčni oslabilosti, glavobolu, pomanjkanju slasti. Glykol je splošen in energičen obnovitelj. Prodaja se v lekarni Castellanovich, Trst Via Giuliani 42. (1465)

PRSI SIRUP priporočljiv proti kroničnemu kašlju in bronhialnim glekacijam. Steklenica za odrasle L. 7.50, za otroke L. 5.—. Dobiva se samo v lekarni Castellanovich, Trst, Via Giuliani 42. (1487)

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko, Slavce, Via Giulia 29. Telefon 33-14. (1461)

KRONE! KRONE!

Banke, menjalnice kakor tudi zasebniki imajo zakladne liste avstro-ogrskih kron, stavljen v zameno po santgermanski pogodbi 22. marca 1922, so naprošeni, da se zgledajo čim prej pri R. Piacentini-ju, Corso Vitt. Em. III, 45-1, od 8 do 12½ in od 14 do 19. (963)

Corico, Via Seminario št. 8. (pri slaščičarni)

KRONE

plačuje vedno par cent, več kot drugi

ALOJZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2

prvo nadstropje

Pazite na naslov! Pazite na naslov!

Predno prodate

KRONE, GOLDINARJE

ZLATO in SREBRO

običajne zlatarne

STERMIN V TRSTU, Via Mazzini št. 43

kjer dobite najvišje cene. Kuponjem listke mestne zastavljavnice. (987)

BRILJANTE

biserne, zlato, srebro, platin, staro zobovje kupujem po najvišjih cenah. Dajem brezplačne predujme za dvig zastavnih predmetov pri mestni zastavljavnici.

R. PIACENTINI, Corso V. Em. III št. 45/1.

od 8 do 12½ in od 14 do 19. (964)

KRONE po L. 2.20

briljante, platina, 20-kronsko zlato kovanca

zlato plačuje po višjih cenah

nego vsak drugi

Albert Povh — urarna

Trst, Via Mazzini 45 (976)

JAKOB BEVC

urarna in zlatarna

Trst, Campo S. Giacomo 5

Zlato kupuje v vsaki množici po najvišjih cenah

Krone plačuje višje kot vsi drugi.

Zaloga raznovrstnih ur in zlatenice. (984)

PODLISTEK

JULES VERNE:

(124)

Skrivnostni otok

Tudi notranji deli ladje so bili silno poškodovani, čemur se je Cir Smith zelo čudil. Stene in krovni stebri so bili razbiti, kakor če bi bilo v notranjosti eksplodiralo silno raznesilo. Polagoma so naseljenici spravili proč akirne, nakar so se mogli izprehoditi po vseh prostorih. Težkih bal ni bilo, ampak sami lahki savoji, zato so jih z lahkoto iskrali.

Tako so prišli naseljenici tudi v zadnji del ladje, nad katerim se je prej nahajalo nadpalubje. Tam je bilo treba iskati smodnilnico po Ayrtonovih navdah. Ker je bil Cir Smith mnenja, da ni prišla eksplozija od tam, so upali najti še nekaj sodov nepokvarjenega smodnika, ker navadno so tisti sodi obiti s kovino.

Tako je tudi bilo. Sredi velike zaloge izstrelkov so našli kakih dvajset sodov, ki so bili obiti z bakrom. Z največjo previd-

nostjo so jih spravili na dan. Pencroff se

je na lastne oči uveril, da se ni Speedy potopil zaradi eksplozije. Tisti del trupa, v katerem je bila smodnilnica, je bil najmanj poškodovan.

«To je vse res! je rekel trmasti mornar, toda v prelivu ni akal.»

— No torej, kako se je pa vse to zgodilo? je vprašal Harbert.

— Jaz ne vem, je odvrnil Pencroff, gošpod Cir tudi ne in nihče ne bo nikoli zvedel!

Med tem raziskovanjem je prešlo nekaj ur in že se začelo morje naraščati. Da bi morje odplavilo trup ladje, ni bilo misliti, ker je tako trdno na dnu tičal, kakor bi bil zasidran.

Mirno so mogli počakati prihodnje oseke in vzeti še ostalo. Ladja sama je bila tako razdejana, da so se morali podvzati spraviti na varno razvaline trupa, ker bi jih sicer gibanje se pesek na dnu prelivu porinilo.

Bilo je ob petih zvečer in trudopolni dan se je končal. Večerja je vsem izborna teknila. Dasi so bili vsi utrujeni, si vendar niso mogli kaj, da ne bi preiskali skrinj in omar, ki so jih iskrali z Speedyja.